

CERTIFICERING SCHAKELT WERELDWIJD IN HOGERE VERSNELLING

Na ons vorige Bos- en Hout Bericht over certificering van duurzaam bosbeheer hebben de ontwikkelingen niet stil gestaan. Sterker nog: het lijkt erop dat de ontwikkelingen steeds sneller gaan. In dit Bos- en Hout Bericht gaan we eerst in op de resultaten van een interessant opinie-onderzoek. Dat vond plaats onder de bevolking, bouseigenaren en de houtsector in enkele Europese landen. Vervolgens brengen we u weer op de hoogte van de laatste stand van zaken.

1998 nr. 3

S
B
B
I
C
H
T

STICHTING BOS EN HOUT

EUROPEES MARKTONDERZOEK

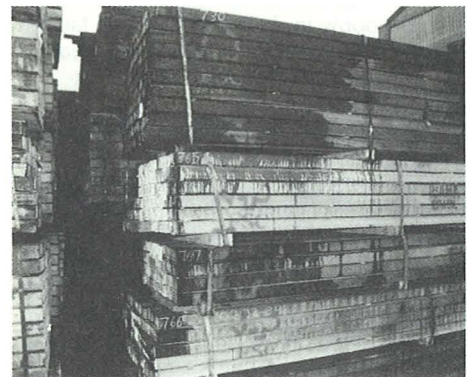
Het streven naar certificering is gebaseerd op de verwachting dat consumenten onderscheid zullen maken tussen producten die wel en niet aantoonbaar afkomstig zijn uit duurzaam beheerde bossen. Vanuit de markt gezien is certificering dan ook overbodig als de consument dit onderscheid niet wil maken. Bijvoorbeeld omdat men aanneemt dat ook het niet-gecertificeerde hout uit duurzaam beheerde bossen afkomstig is. De consument zal zich dan bij de aanschaf van hout niet laten leiden door een eventueel aanwezig certificaat. De normale beslissingscriteria als prijs en kwaliteit zijn dan bepalend voor het al dan niet doorgaan van de koop. Als gecertificeerd hout duurder is dan niet-gecertificeerd hout, dan is certificering pas zinvol als de consument belang hecht aan het kopen van hout uit duurzaam beheerde bossen én voor dat hout een hogere prijs wil betalen. Zijn keuze voor gecertificeerd duurzaam geproduceerd hout is dus niet vanzelfsprekend. Het is daarom interessant om te weten wat consumenten vinden van gecertificeerd hout. Daartoe hebben een viertal Europese universiteiten in samenwerking met het European Forest Institute (EFI) een onderzoek uitgevoerd, dat mede werd gefinancierd door de EU. Het onderzoek vond plaats in Frankrijk, Italië, Oostenrijk, Verenigd Koninkrijk, Duitsland en Finland. Dit Bos- en Hout Bericht geeft informatie uit dit representatieve onderzoek onder de bevolking, bouseigenaren en de houtbranche. De tot nu toe beschikbare informatie heeft met name betrekking op het Verenigd Koninkrijk, Duitsland en Finland.

Bevolkingsonderzoek

Ruim drie-kwart van de ondervraagden heeft nog nooit van de term 'duurzaam bosbeheer' gehoord. Gevraagd naar de associatie die men daarbij heeft, dan blijkt

dat 72% deze term met 'milieuvriendelijk' associeert. De meeste mensen zien 'duurzaam bosbeheer' als 'balans tussen groei en oogst' en zien ecologische en sociale aspecten slechts als bijkomende aspecten.

De productkenmerken 'natuurlijk' en 'milieuvriendelijk' blijken op meer aandacht van het publiek te kunnen rekenen dan het kenmerk 'made in ...' (het zogenaamde 'herkomstlabel'). Als men moet kiezen tussen 'duurzaam geproduceerd' en een herkomstlabel, dan

FSC hout verkrijgbaar op Nederlandse markt

kiezen de meeste mensen voor 'duurzaam geproduceerd'. Opvallend is hierbij dat er per land grote verschillen optreden. Zo geeft 60% van de Duitsers en bijna 80% van de Oostenrijkers de voorkeur aan een herkomstlabel. Terwijl in het Verenigd Koninkrijk bijna 70% de voorkeur geeft aan het predikaat 'duurzaam geproduceerd'. De voorkeur voor het predikaat 'duurzaam geproduceerd' is veel groter onder diegenen die bekend zijn met de inhoud van deze term.

Gevraagd naar de betrouwbaarheid van diverse informatiebronnen blijken milieu-organisaties het meest betrouwbaar te zijn, gevolgd door belangenorganisaties van de bosbouw en de houtindustrie, en daarna gevolgd door de nationale overheid.

Ruim de helft van alle ondervraagden (57%) blijkt bereid te zijn om meer te betalen voor de producteigenschap 'gemaakt van hout uit duurzaam beheerde bossen', nadat hen is uitgelegd wat daaronder moet worden verstaan. 13% van de respondenten zeiden 10% of meer te willen betalen. 43% is niet bereid daar meer voor te betalen. Uit het onderzoek bleek dat de bereidheid tot betalen vooral voortkomt uit een positieve instelling ten opzichte van het milieu en niet zozeer uit zorg om de toestand van bossen. Vooral mensen tussen de 30 en de 60 en mensen in hogere sociale klassen zijn bereid extra te betalen.

Men onderzocht ook de aspecten die belangrijk zijn bij de invulling van het begrip 'duurzaam bosbeheer'. Beschermingsaspecten blijken belangrijker te zijn dan gebruiksaspecten. Bij 'bescherming' denkt men vooral aan het beschermen van soortendiversiteit en bescherming van het bestaande bosareaal. Uiteraard zijn er van land tot land verschillen.

In de onderzochte Europese landen is 58% niet tevreden over de eigen bossen en 66% is niet tevreden over de tropische bossen. De meerderheid van de ondervraagden is van mening dat vooral factoren buiten de bosbouw verantwoordelijk zijn voor de 'slechte' toestand van de Europese bossen. Denk hierbij aan luchtverontreiniging door het verkeer en de industrie of door bouwwerkzaamheden (in voormalige bossen). De bosbouw wordt echter ook gezien als een sector die hiervoor 'medeverantwoordelijk' is. De meerderheid van de burgers uit de Europese Unie (EU) zien bosbouw in de Scandinavische landen als betere bosbouw dan in hun eigen land, Noord-Amerika, centraal Europa, oost-Europa en in de tropen.

De meeste ondervraagden beschouwen hout en glas als milieuvriendelijk en staal, aluminium en plastic als milieu-onvriendelijk. De helft van de ondervraagden vindt tropisch hout milieuvriendelijk.

De slotconclusie uit het bevolkingsonderzoek is dat het onderwerp 'duurzaam bosbeheer' nog niet echt lijkt te leven onder het grote publiek.

Onderzoek onder boseigenaren

Men vroeg de boseigenaren in het Verenigd Koninkrijk en Finland wat de redenen zijn om hun bossen te laten certificeren. In beide landen is voor bijna 90% van de eigenaren een betere prijs voor het hout de belangrijkste stimulans, gevolgd door achtereenvolgens 'zekerstellen van afzet van hout', het 'bereiken van beter bosbeheer' en 'zekerstellen van de biodiversiteit in bossen'. Gevraagd naar de meest betrouwbare certificeerder verschillen de reacties in het Verenigd Koninkrijk en Finland enigszins. In het Verenigd Koninkrijk vindt men de overheid de meest betrouwbare certificeerder, gevolgd door particuliere organisaties, wetenschappers en milieu- en consumentenorganisaties. In Finland zien

boseigenaren wetenschappers als de meest betrouwbare certificeerders, gevolgd door de overheid en particuliere organisaties. Opvallend is dat de boseigenaren in beide landen milieu-organisaties het minst waarderen als certificeerder.

In Finland geeft een grote meerderheid van de boseigenaren de voorkeur aan een vorm van groeps-certificering. In het Verenigd Koninkrijk is de bereidheid om samen met andere boseigenaren tot certificering over te gaan minder groot.

In het Verenigd Koninkrijk is drie-kwart van de boseigenaren bereid een gedeelte van het inkomen uit houtverkoop uit te geven om te voldoen aan de eisen die nodig zijn om gecertificeerd te worden. Bij Finse boseigenaren is dit 60%. In beide landen is het overgrote deel van deze boseigenaren bereid tussen 0 en 2% van het inkomen uit houtverkoop uit te geven om te voldoen aan de eisen die nodig zijn om te worden gecertificeerd.

Een ruime meerderheid van de Britse boseigenaren gaf te kennen dat gecertificeerd hout minstens 5% meer zou moeten opbrengen dan niet gecertificeerd hout om certificering in overweging te nemen. Voor Finland is hierover geen informatie beschikbaar.

De slotconclusie uit het boseigenaren-onderzoek is dat boseigenaren in Finland en het Verenigd Koninkrijk gereserveerd staan tegenover certificering, maar onder bepaalde voorwaarden wel bereid zijn certificering in overweging te nemen. Een hogere opbrengst voor gecertificeerd hout is daarbij een belangrijke voorwaarde.

Tabel 1

Gecertificeerd bosareaal volgens de FSC-methodiek per 31 maart 1998

	x 1000 ha
België	10,3
Italië	11,0
Nederland	12,1
Polen	1.724,7
Verenigd Koninkrijk	6,1
Tsechië	10,4
Zweden	3.155,9
Canada	19,2
USA	1.429,7
Mexico	117,2
Honduras	25,0
Costa Rica	22,1
Belize	95,8
Bolivia	52,0
Brazilië	162,0
Paraguay	16,0
Zimbabwe	24,9
Zuid-Afrika	324,0
Maleisië	55,3
Solomon Eilanden	1,1
Sri Lanka	12,7
Nieuw Zeeland	45,0
Totaal	7.332,5

Onderzoek onder houtbedrijven

Een meerderheid van de ondervraagde bedrijven in het Verenigd Koninkrijk en

Finland verwacht dat in de toekomst in het inkoopbeleid steeds meer aandacht voor gecertificeerd, duurzaam geproduceerd hout zal ontstaan. Bedrijven zijn voor het grootste deel overtuigd van het nut van certificering om duurzaam bosbeheer te bereiken.

Een ruime meerderheid van de bedrijven geeft de voorkeur aan certificering gebaseerd op de methodiek van de International Organization for Standardisation (ISO), gevolgd door een (hypothetisch) systeem van de Europese Unie. Bedrijven vinden certificering op basis van de methoden en principes van Forest Stewardship Council (FSC) het minst aantrekkelijk.

Bedrijven in het Verenigd Koninkrijk gaven ook aan in welke mate zij verwachten dat de aanschafprijs van gecertificeerd hout boven die van niet-gecertificeerd hout zal liggen. 33% denkt dat de prijs gelijk zal zijn, 27% denkt dat de aanschafprijs 0-5% hoger zal liggen, terwijl 5% denkt dat de prijs 6-10% hoger zal zijn. Maar liefst 32% van de bedrijven had geen mening. Meer dan helft van de bedrijven verwacht niet deze kosten door te kunnen geven aan de afnemers.

De slotconclusie uit het onderzoek onder houtbedrijven is dat bedrijven steeds meer aandacht voor gecertificeerd hout zien ontstaan, maar zij niet verwachten dat de afnemers substantieel meer zullen gaan betalen voor dit product.

Samenvattende conclusies uit de enquête

Het beeld dat uit de verschillende resultaten naar voren komt wijst erop dat gecertificeerd hout de houtmarkt niet stormachtig zal veroveren. Het product 'gecertificeerd hout' heeft vooral een ideologische achtergrond en komt veel minder voort uit de vraag vanuit de houtmarkt.

DE ONTWIKKELINGEN ROND CERTIFICERING

Wereldwijd is nu al ruim 7,3 miljoen hectare bos gecertificeerd volgens FSC-criteria. Daarvan is 6% tropisch en de rest ligt in gematigde streken (zie tabel 1). Dit betekent dat in de 'certificeringsrace' de gematigde en boreale bossen een grote voorsprong hebben genomen op de tropische bossen. Overigens is het interessant om te zien dat de laatste tijd grote oppervlakten bossen worden gecertificeerd. Deze bossen werden klaarblijkelijk vóór het 'certificeringstijdperk' al duurzaam beheerd. Het is in dit licht begrijpelijk dat boseigenaren in gematigde streken stellen dat certificering overbodig is. Certificering van reeds duurzaam beheerde bossen kan er echter voor zorgen dat beheerders van niet-duurzaam beheerde bossen zich (ook) gaan inzetten voor duurzaam bosbeheer. Dit kan ertoe leiden dat het imago van bosbeheer en houtgebruik verbetert, wat weer ten goede komt aan alle boseigenaren en -beheerders.

Certificeringsactiviteiten in Nederland

In Nederland werken alle partijen op diverse terreinen hard aan het onderwerp 'certificering'. Elke relevante organisatie en instantie is op z'n minst bij één initiatief actief betrokken. Denk hierbij aan de boscigenaren, milieu-organisaties, houtsector, overheden, beleid, politiek (Regering en Volksvertegenwoordiging), certificerende bedrijven, etc. Hieronder volgt een overzicht van recente ontwikkelingen.

FSC-landentafel

Eind vorig jaar is de Nederlandse 'FSC-landentafel' van start gegaan. Doel van deze werkgroep is de algemene uitgangspunten van duurzaam bosbeheer zoals die onder andere zijn omschreven in het Nationaal Bosakkoord, verder uit te werken. Men wil hiermee komen tot een hanteerbaar en samenhangend stelsel van eenduidige en controleerbare kenmerken voor goed bosbeheer in Nederland. Voorzitter van deze werkgroep is de oudvoorzitter van het Bosschap, mr ir F.C. Rauwenhoff. In de werkgroep zijn onder andere de boscigenaren, de houtsector en milieu-organisaties vertegenwoordigd (zie kader voor compleet overzicht). Tot nu toe zijn enkele gemeentes en het Staatsdomein in Apeldoorn al FSC-gecertificeerd. Staatsbosbeheer heeft recent voor het beheer van een deel van de staatsbossen een FSC-certificaat ontvangen. Bij deze certificeringen heeft de organisatie die de certificaten heeft uitgereikt zelf een vertaling gemaakt van de internationaal geldende FSC-richtlijnen voor de Nederlandse situatie. Als de besprekingen en onderhandelingen aan de landentafel eenmaal met succes zijn afgerond, dan is zo'n ad-hoc vertaling van internationale richtlijnen niet meer nodig. De werkgroep hoopt voor het eind van dit jaar klaar te zijn.

Activiteiten van Stichting Keurhout

Deze organisatie toetst certificaten aan de eisen van de Nederlandse overheid. Verder volgt zij dit gecertificeerde hout door de Nederlandse houtketen heen. Daarmee geeft Stichting Keurhout de consument zekerheid dat dit hout voldoet aan de eisen van de Nederlandse overheid. Hiervoor heeft de stichting een toetsingsprocedure opgesteld die eind vorig jaar definitief is vastgesteld. Zij is daarmee nu volledig operationeel. Bedrijven worden als deelnemer beschouwd aan Stichting Keurhout als zij voldoen aan de eisen die de stichting daartoe heeft opgesteld. Ongeveer de helft van de houthandel en ruim eenderde van de timmerfabrieken is nu officieel deelnemer aan Keurhout. De relatie tussen FSC en Keurhout is onderwerp van vele discussies geweest maar is in feite duidelijk. Net als ander gecertificeerd hout kan Keurhout ook het door FSC gewaarmerkte hout door de keten volgen. Daarmee biedt zij de afnemer de garantie dat het werkelijk om FSC-hout gaat en dat het voldoet aan de eisen van de Nederlandse overheid.

Keurhout is op dit moment onder andere

betrokken bij een proefproject in Maleisië. Het project heeft ten doel ervaring op te doen met het volgen van een bepaalde partij hout naar en op de Nederlandse markt. Keurhout verzorgde een proefzending van dit hout eenmalig van een verklaring waarin is vermeld dat het bosbeheer door onafhankelijke experts is beoordeeld en dat de bosbeheerders zich hebben verplicht tot het uitvoeren van de noodzakelijk geachte verbeteringen. De nakoming van deze afspraken wordt via jaarlijkse controle tot aan het jaar 2000 geverifieerd. Dit hout vond aftrek bij diverse gemeenten. Door deze succesvolle introductie op de Nederlandse markt realiseren de Maleisische autoriteiten zich dat het de moeite loont om aan de Nederlandse markt duurzaam geproduceerd hout te leveren en hun bossen dus op duurzame wijze te beheren.

Initiatief wetsvoorstel Vos (Groen-Links)

Het Tweede Kamerlid Vos van Groen-Links diende enige jaren geleden een initiatief wetsvoorstel in dat erop neerkwam dat vanaf 2000 de invoer van niet-gecertificeerd hout verboden is. Nadat het wetsontwerp enkele keren in de Kamer was behandeld en gewijzigd, nam de Tweede Kamer het onlangs aan. Het wetsontwerp dat er nu ligt houdt in dat vanaf 2000 al het hout en de producten ervan die in Nederland op de markt komen van een sticker moeten zijn voorzien: een groene sticker voor duurzaam geproduceerd hout (-producten) en een rode sticker voor al het andere hout (of de producten ervan). Het voorstel ligt nu bij de Eerste Kamer. Deze heeft mevrouw Vos inmiddels gevraagd het voorstel eerst ter notificatie in Brussel aan te bieden. De Eerste Kamer vroeg dit omdat het vermoeden bestaat dat dit wetsvoorstel strijdig is met Europese afspraken over vrije handel.

Minimumeisen van de overheid

Op verzoek van de Tweede Kamer heeft de overheid minimumeisen opgesteld waaraan keurmerken moeten voldoen. Deze zijn vastgelegd in de notitie 'Houtcertificering en duurzaam bosbeheer'. Op 18 maart jl. is die in de Tweede Kamer behandeld. Het was opvallend dat de Kamer niet zozeer inging op de Regeringsnotitie, maar vooral vragen stelde over andere onderwerpen zoals Stichting Keurhout, FSC en ISO. De Regeringsnotitie stond duidelijk niet ter discussie en kon rekenen op ruime steun. Daarmee is de weg vrij voor toepassing van de minimumeisen van de Regering, zoals Stichting Keurhout dat inmiddels heeft gedaan.

FSC-hout op de Nederlandse markt

Met enige festiviteiten heeft houthandel Van den Berg in november vorig jaar de import van een partij van 500 m3 hout met FSC-keur gevierd. De partij was afkomstig uit Brazilië en bestond uit 22 houtsoorten. Binnenkort zullen de Gamma- en Karwei-doe-het-zelf-markten beginnen met de verkoop van FSC-hout.

Certificeringsactiviteiten in belangrijke houtlanden

Canada, Finland, Indonesië en Maleisië In diverse landen zijn of worden alternatieven voor FSC-certificering ontwikkeld. Zo zijn Finland, Indonesië en Maleisië bezig met het opzetten van een eigen systeem en heeft Canada al eerder zo'n systeem opgezet. Het Finse systeem is toegespitst op het versnipperde Finse bosbezit. Het opzetten van het systeem is eind vorig jaar afgerond en vervolgens uitgetest. Hierbij zijn nog enkele op te lossen organisatorische problemen naar voren gekomen, alvorens het systeem operationeel kan worden. Het Canadese systeem sluit aan bij de 14001-norm van de International Organisation for Standardization (ISO). Daarover leest u verderop in dit Bos- en Hout Bericht meer. De Canadese uitwerking van dit wereldwijde systeem moet kopers van Canadees hout de garantie geven dat het hout uit duurzaam beheerde bossen afkomstig is. Uiteindelijk ziet de officiële Canadese standaardisatie organisatie (CSA) toe op goede uitvoering van alle afspraken. Er is nog geen 'CSA-gecertificeerd-hout' op de markt. De verwachting is dat dit hout halverwege dit jaar op de markt zal komen. Op dit moment zijn veel boscigenaren in Canada bezig hun bosbeheer te laten certificeren volgens de CSA-methodiek. Het gaat hierbij om ongeveer 20 miljoen hectare bos. Dat is 8% van alle productieve Canadese bossen.

Europa

In januari keurde het bestuur van de FSC het Zweedse FSC-landenschema officieel

57% van de kopers is bereid meer te betalen, maar slechts 13% is bereid meer dan 10% meer te betalen

goed. Enkele grote houtverwerkende bedrijven met eigen bossen zijn nu in sneltreinvaart bezig hun bossen te laten certificeren. Inmiddels is al 3,2 miljoen hectare gecertificeerd. Dit komt overeen met 12% van het Zweedse bosareaal. De particuliere boscigenaren konden zich niet verenigen met de eis dat minstens 5% van hun bezit als reservaat moet worden beheerd: zij zijn uit de FSC-werkgroep gestapt.

Net als in Nederland is ook in België een FSC-landentafel actief. De groep kon echter geen consensus bereiken, waarna de particuliere boscigenaren uit het overleg

stapten. De overgebleven leden van de groep zijn nu bezig om nieuwe voorstellen formuleren.

In het Vlaamse parlement heeft de partij AGALEV ('De groenen') een resolutie ingediend om de markttoegang van gecertificeerd hout te verbeteren. Zo bepaalt de resolutie dat er snel criteria voor duurzaam bosbeheer moeten komen en dat subsidieregelingen voor particuliere bouseigenaren worden uitgebreid. Daarmee kunnen zij de criteria daadwerkelijk gaan toepassen, zodat in 2002 alle overheidsbossen volgens gestelde criteria kunnen worden beheerd. Het voorstel van de Groenen is nog niet aangenomen.

In het Verenigd Koninkrijk gebeurt er veel op het gebied van duurzaam bosbeheer. Al langere tijd is hier een FSC-werkgroep actief. Deze heeft inmiddels een set van normen voor goed bosbeheer opgesteld. Die normen liggen nu ter goedkeuring bij het bestuur van de FSC in Mexico. Ook bestaat er al enkele jaren een '1995+ Group', die is samengesteld uit bedrijven die zich inzetten voor een betere marktpositie van FSC-hout. De houtsector heeft voorts een herkomstlabel geïntroduceerd. Nog een andere ontwikkeling is het initiatief van de regering die de 'UK Forestry Standard' heeft opgezet. Die standaard verzamelt in één document alle maatregelen en beleidslijnen die betrekking hebben op bosbeheer in het Verenigd Koninkrijk. Op dit moment zijn alle betrokken partijen, inclusief FSC en de '1995+ Group', betrokken bij de implementatie van deze standaard.

Gesteund door de regering zijn Duitse bouseigenaren voorstander van een herkomstlabel. Zij zijn ervan overtuigd dat hun bosbeheer uitstekend is. Daarom achten zij certificering ervan niet zinvol. De Arbeitsgemeinschaft Naturgemäse Waldwirtschaft (ANW) is echter wel positief over certificering. Hun credo luidt: 'als wij geen duurzaam bosbeheer uitvoeren, wie dan wel?'. Eind 1997 is ook in Duitsland een FSC-landentafel opgericht. Verder is in Duitsland een 'Gruppe '98' opgericht naar analogie van de Britse '1995+ Group'.

ISO 14001-normering

In internationaal verband is de afgelopen twee jaar gewerkt aan een document dat het voor bosbedrijven mogelijk maakt om hun bosbeheer volgens de ISO-14001 norm te certificeren. Het opstellen van zo'n document was nodig omdat de ISO 14001 norm in eerste instantie is opgesteld voor toepassing door industriële bedrijven. Ook voor bosbedrijven is deze echter goed bruikbaar. Maar daarvoor moest een vertaalslag worden gemaakt naar de bosbouwpraktijk. Hiertoe werd in internationaal ISO-verband een 'bridging-document' opgesteld dat een brug moest slaan tussen de bestaande ISO 14001 norm en de bosbouw. Dit document is in november afgerond en zal naar verwachting deze zomer door de ISO officieel worden bekrachtigd. Wat voegt ISO toe aan andere

certificeringssystemen, zoals bijvoorbeeld FSC? Een bedrijf dat volgens de ISO-14001-norm is gecertificeerd kan aantonen dat het een deugdelijk milieumanagementsysteem heeft. Zo'n bedrijf weet bijvoorbeeld welke milieu-effecten een rol spelen bij het productieproces en hoe die onder controle kunnen worden gehouden. De ISO-14001 norm stelt geen inhoudelijke eisen: het bepaalt niet hoe hoog de lat voor een bepaald milieu-aspect gelegd moet worden. Die kunnen bedrijven zelf kiezen of ze kunnen aansluiten bij eisen die door anderen zijn neergelegd. Zo legt FSC voor het bosbeheer zo'n lat neer. ISO en FSC kunnen elkaar daarom heel goed aanvullen.

KOSTEN EN OPBRENGSTEN

Kosten

Certificering kost geld. De vraag is: hoe hoog zijn die? De kosten hangen af van een veelheid aan factoren. Ruwweg zijn er twee categorieën kosten te onderscheiden: directe en indirecte. Directe kosten hebben te maken met het certificeren zelf: bijvoorbeeld de aanvraagkosten, de inspectie, etc.. Indirecte kosten zijn de kosten die de bosbeheerder of het houtbedrijf moet maken om aan de eisen van certificering te voldoen, bijvoorbeeld het schrijven van een (nieuw) beheersplan of het bouwen van een loods voor de (aparte) opslag van gecertificeerd hout.

De hoogte van indirecte kosten kan zeer sterk verschillen per beheerseenheid. De ene beheerder heeft z'n zaakjes op orde en zal niets meer hoeven te doen om in aanmerking te komen voor certificering terwijl een andere beheerder enorme investeringen zal moeten doen. Over de hoogte van de directe kosten is meer te zeggen. De eerste ervaringen laten namelijk zien dat de kosten per hectare erg mee kunnen vallen als het te certificeren bos een behoorlijke omvang heeft. Voor de Nederlandse situatie kan hieruit worden geconcludeerd dat groepsgewijze certificering belangrijk is. Gelijktijdige certificering van het bosbeheer van alle leden van een bosgroep bijvoorbeeld heeft daarom sterk de voorkeur boven certificering van het beheer van de afzonderlijke leden.

Opbrengsten

Over de (hogere) opbrengst bestaan wisselende ervaringen. Zo is een proefzending van Stichting Keurhout aan overheidsorganisaties verkocht tegen prijzen die boven de marktprijzen lagen. De doe-het-zelf-keten Gamma heeft al aangekondigd dat gecertificeerd hout geen hogere prijs zal hebben. We moeten hierbij wel bedenken dat het om verschillende markten gaat: de overheid stelt andere eisen dan de doe-het-zelf-consument. Er is dus nog geen duidelijk beeld van de opbrengsten van gecertificeerd hout, maar voorzichtig kan worden geconcludeerd dat naar verwachting gecertificeerd hout niets of hooguit maar weinig meer zal opbrengen dan ongecertificeerd hout.

ALLE PARTIJEN ZETTEN ZICH ACTIEF IN

Op het gebied van certificering van duurzaam bosbeheer gebeurt nu erg veel. Iedereen lijkt zich in te zetten voor (certificering van) duurzaam bosbeheer: bouseigenaren, houtbedrijven, milieu-organisaties, overheden en internationale instellingen. Ook stichting bos en hout zet zich met kennis en advies in voor 'certificering' en alle andere onderwerpen die met duurzaam bosbeheer te maken hebben. De bos- en houtsector heeft een centrale positie bij het zoeken naar een beter evenwicht tussen economisch handelen en zorg hebben voor onze natuurlijke omgeving. Roofbouw en uitputting van grondstoffen horen daar niet bij. Het motto is: 'bos- en hout hebben toekomst in een duurzaam kringloopproces'. Het marktonderzoek in een aantal Europese landen toont echter aan dat de markt voor gecertificeerd hout nog niet geheel ontsloten is. Het is dan ook wenselijk dat degenen die zich inzetten voor (certificering) van duurzaam bosbeheer zich nog meer dan voorheen werken aan ontsluiting van die markt.

Ir R.C. de Boer

(Met dank aan ir G. van Tol van het IKC-Natuurbeheer.)

© Stichting Bos en Hout - ISSN: 1382-1113

DEELNEMERSLIJST FSC-WERKGROEP NEDERLAND

Mr. ir. F.C. Rauwenhoff	voorzitter
Ir. C.J.M. van Vliet	secretaris
Algemene Vereniging Inlands Hout	lid
CNV Bedrijvenbonden	lid
Gemeentelijke bouseigenaren	lid
Hart voor Hout/Milieudefensie	lid
Kon. Nederlandse Bosbouw Vereniging	lid
Kon. Nederlandse Toeristenbond ANWB	lid
Particuliere bouseigenaren	lid
Particuliere terreinbeherende natuurbeschermingsorganisaties	lid
Platform Hout in Nederland	lid
Staatsbosbeheer	lid
Voedingsbond FNV	lid
Wereld Natuur Fonds	lid
Boschap	adviseur
Forest Stewardship Council	adviseur
Ministerie van LNV	adviseur
SGS Forestry	adviseur
SKAL Forestry Certification	adviseur

SBH STICHTING BOS EN HOUT

Stichting Bos en Hout
Bosrandweg 5
Postbus 253,
6700 AG Wageningen
tel.: 0317 - 424666
fax: 0317 - 410247
E-mail: mail@sbh.nl